

LBRIS

We know
books

CHARLES & MARY LAMB

POVESTIRI DUPĂ PIESELE
LUI SHAKESPEARE

Traducere de Raluca Ghențulescu

Prefață de Dan Grigorescu

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Prefață</i> (Dan Grigorescu).....	7
Furtuna	19
Visul unei nopți de vară.....	31
Poveste de iarnă.....	43
Mult zgomot pentru nimic.....	54
Cum vă place	68
Doi tineri din Verona	85
Neguțătorul din Veneția.....	99
Cymbeline	113
Regele Lear.....	127
Macbeth	142
Totul e bine când se termină cu bine	153
Îmblânzirea scorpiei.....	166
Comedia erorilor.....	178
Măsură pentru măsură	192
A douăsprezecea noapte	209
Timon din Atena	224
Romeo și Julieta.....	238
Hamlet, prințul Danemarcei	255
Othello	271
Pericle, regele Tyrului.....	285

FURTUNA

Bra odată o insulă, ai cărei unici locuitori erau un bătrân, Prospero, și fiica sa Miranda, o copilă foarte frumoasă, care, atunci când a venit pe insulă, era atât de mică, încât nu-și amintea să fi văzut cândva vreun alt om în afara tatălui său.

Trăiau amândoi într-o peșteră sau scobitură în stâncă, pe care o împărțiseră în mai multe încăperi, dintre care una era așa-zisa bibliotecă a lui Prospero. Acolo se găseau multe cărți de magie, care, la vremea respectivă, era un domeniu studiat de toți erudiții. Bătrânul credea că studiul acestei arte îi este foarte folositor, căci numai datorită lui reușise să elibereze multe spirite bune pe care o vrăjitoare rea, pe nume Sycorax, le închisese în trunchiurile unor copaci, pentru că refuzaseră să-i îndeplinească poruncile răutăcioase. Sycorax locuise mulți ani pe insulă și murise cu puțin timp înainte ca, dintr-o întâmplare ciudată, Prospero și fiica lui să ajungă aici. Cu toate că fuseseră eliberate, spiritele de pe insulă, conduse de Ariel, s-au supus voinței lui Prospero.

Micuțul spiriduș Ariel nu avea o fire răutăcioasă, însă îi făcea plăcere să-l chinuiască pe bietul monstru Caliban, căruia îi purta pică numai pentru că era fiul vechii sale dușmance de moarte, Sycorax. Prospero îl găsisese pe Caliban în pădure și, în ciuda înfățișării respingătoare a acestui monstru ciudat și diform, care era cu mult mai puțin uman chiar și decât o maimuță, îl luase acasă în peștera sa și îl învățase să vorbească. S-ar fi purtat și mai

bine de atât cu el, însă firea răutăcioasă pe care Caliban o moștenise de la mama lui, Sycorax, nu îl lăsa să învețe nimic bun sau folositor. Prin urmare, monstrul nu putu să ajungă mai mult decât un biet sclav, care strângea lemne și făcea cele mai grele treburi, sub supravegherea lui Ariel, care îl silea să-și îndeplinească toate aceste sarcini.

Când Caliban era leneș și își neglija munca, Ariel (care era invizibil pentru toți, în afară de Prospero) venea încet și-l ciupea, iar câteodată îl împingea în noroi sau, în chip de maimuță, se strâmba la el. Alteori, își lua înfățișare de arici, se rostogolea spre Caliban, care se temea de țepii lui ascuțiți, și îl înțepa în tălpile sale goale. Astfel, de fiecare dată când monstrul nu-și îndeplinea cum se cuvine sarcinile pe care i le dăduse Prospero, Ariel îl chinuia cu fel de fel de șotii.

Cum toate spiritele puternice i se supuneau, Prospero putea, cu ajutorul lor, să stăpânească vântul sau valurile mării. La porunca lui, aceste spirite iscară o furtună violentă, în mijlocul căreia, luptându-se cu valurile năprasnice, care amenințau să o înghită în fiecare clipă, se vedea o corabie mare și frumoasă, pe care Prospero i-o arătă fiicei sale, spunându-i că era plină cu ființe ca și ei.

– O, dragă tată, zise Miranda, dacă prin harul tău ai putut ridica această furtună îngrozitoare, fie-ți milă de trista lor soartă, căci, iată, vasul e gata să se zdrobească, iar toate acele biete suflete vor pieri! Dacă aș avea puterea ta, aș face ca pământul să înghită marea mai degrabă decât să las această corabie să fie înghițită de valuri, odată cu toate sufletele prețioase pe care le duce.

– Nu te speria, scumpa mea Miranda, o liniști Prospero. Nu li se va întâmpla nimic rău, căci am poruncit ca nimeni de pe corabie să nu fie rănit. Și să știi, copila mea, că am iscat această furtună doar de dragul tău. Tu nu știi cine ești sau de unde ai venit și nu știi nimic nici despre mine, în afară de faptul că sunt tatăl tău și că trăiesc în această peșteră sărăcăcioasă. Îți poți aminti ceva din vremea de dinainte să locuim în această peșteră? Cred că nu poți, pentru că nu aveai decât trei ani.

– Ba sigur că pot, tată, răspunse Miranda.

– Și ce îți amintești? întrebă Prospero. Vreo altă casă sau vreo persoană? Spune-mi tot ce-ți amintești, copila mea.

– E ca și cum mi-aș aminti un vis, zise Miranda. Nu erau cumva patru sau cinci femei care mă îngrijeau?

– Ba da, poate și mai multe, răspunse Prospero. Dar cum de îți mai amintești asta? Mai știi și cum ai venit aici?

– Nu, tată, nu-mi mai amintesc nimic altceva.

– Acum doisprezece ani, Miranda, începu Prospero, eu eram duce al Milanului, iar tu erai prințesa și unica mea moștenitoare. Aveam un frate mai tânăr, Antonio, în care aveam încredere deplină. Și cum eu voiam să mă retrag de la domnie și să mă dedic studiului, am lăsat pur și simplu conducerea ducatului în seama unchiului tău, fratele meu cel prefăcut, așa cum s-a dovedit a fi. Cum nu prea mă interesau lucrurile lumești, m-am afundat în cărți și îmi petreceam tot timpul încercând să-mi desăvârșesc cunoștințele, în vreme ce fratele meu Antonio, care cârmuia țara în locul meu, începu să se poarte ca și cum el ar fi fost adevăratul duce. Șansa pe care i-o dădusem, de a se face remarcat printre supușii mei, a trezit în firea lui răutăcioasă ambiția de a-mi răpi definitiv ducatul. Și, cu ajutorul regelui Neapolelui, un prinț puternic, care îmi era dușman, reuși să-și ducă planul la bun sfârșit.

– Dar de ce nu ne-a ucis, atunci când a avut ocazia? întrebă Miranda.

– Nu au îndrăznit să facă una ca asta, copila mea, pentru că supușii mei mă iubeau foarte mult, răspunse Prospero. Antonio ne-a urcat pe o corabie și, după ce ne-am îndepărtat câteva leghe de țarm, ne-a silit să ne urcăm într-o bărcuță fără vâsle, velă sau catarg. Ne-a lăsat acolo în mijlocul mării, convins fiind că vom pieri curând. Dar un lord generos de la curtea mea, Gonzalo, care mă îndrăgea, ascunsese în barcă apă, provizii, îmbrăcăminte și câteva cărți pe care le prețuiesc mai mult decât ducatul.

– Vai, tată, ce povară trebuie să fi fost eu pentru tine în clipele acelea! zise Miranda.

– Nici vorbă, scumpa mea! zise Prospero. Tu ai fost micul meu înger păzitor, căci numai răsul tău nevinovat mi-a dat putere

să trec peste toate necazurile. Proviiziile pe care ni le lăsase Gonzalo ne-au ajuns până când am dat de insula aceasta pustie, unde am și rămas până astăzi. De atunci, Miranda, și până în ziua de azi, cea mai mare bucurie a mea a fost să-ți fiu dascăl și să te văd cum înveți tot ceea ce-ți spun.

– Fii binecuvântat, dragul meu tată, zise Miranda. Acum, însă, spune-mi, te rog, care sunt motivele pentru care ai provocat această furtună pe mare.

– Ei bine, află că scopul pentru care am stârnit furtuna aceasta cumplită a fost ca să-i aduc pe țărmul insulei noastre pe dușmanii mei, regele Neapolelui și crudul meu frate.

Spunând acestea, Prospero o atinse ușor pe fiica lui cu bagheta sa magică și o adormi pe loc, fiindcă Ariel tocmai se înfățișase înaintea stăpânului său, pentru a-i aduce vești despre furtună și despre cei aflați pe corabie. Cum Miranda nu putea să vadă spiritele și, prin urmare, n-ar fi știut cu cine discută tatăl ei, Prospero se gândi că nu ar fi bine ca fata să-l audă vorbind de unul singur, așa că o cufundă într-un somn adânc.

– Ei bine, spiriduș curajos, cum ți-ai îndeplinit sarcina? întrebă Prospero, iar Ariel îi făcu o descriere vie a furtunii și îi povesti despre groaza marinarilor. Îi spuse, de pildă, că fiul regelui, Ferdinand, a fost primul care a sărit în mare, iar tatăl său a crezut că și-a văzut fiul cel drag înghițit de valuri și pierdut.

– Băiatul este, însă, în siguranță într-un colț al insulei, zise Ariel, unde stă cu brațele încrucișate și jelește pierderea regelui, tatăl său, pe care îl crede înecat. Nu-i lipsește niciun fir de păr, iar veșmintele sale princiare, deși udate de valurile mării, par mai noi decât înainte.

– Ce grijuliu ai fost, Ariel, observă Prospero. Adu-l aici; fiica mea trebuie să-l vadă pe acest tânăr prinț. Dar unde sunt regele și fratele meu?

– I-am lăsat să-l caute pe Ferdinand, răspunse Ariel. Nu prea mai speră, însă, să-l găsească, pentru că sunt convingși că l-au văzut pierind în valuri. Nu lipsește nimeni din echipajul corabiei, deși fiecare dintre ei se crede singurul salvat, iar vasul, pe care ei nu-l pot vedea, se află în siguranță în port.

– Ariel, ți-ai făcut bine treaba, însă mai avem ceva de îndeplinit.

– Iarăși îmi dai de lucru? se burzului Ariel. Lasă-mă să-ți amintesc, stăpâne, că mi-ai promis libertatea. Și ia seama, te rog, că întotdeauna mi-am făcut datoria, nu te-am mințit niciodată, nu ți-am greșit cu nimic și te-am ascultat fără să cârtesc sau să te dușmănesc.

– Ia te uită! se miră Prospero de îndrăzneala spiridușului. Atunci să-ți amintesc și eu din ce chin te-am eliberat. Ai uitat de răutăcioasa vrăjitoare Sycorax, cea gârbovă de ani și de rele? Unde s-a născut? Hai, spune-mi.

– În Alger, stăpâne, răspunse Ariel.

– Chiar acolo, încuviință Prospero. Trebuie să-ți povestesc atunci ce s-a întâmplat, căci se pare că nu-ți mai amintești. Această vrăjitoare rea, Sycorax, din cauza cumplitelor vrăji pe care le arunca asupra oamenilor, a fost surghiunită din Alger și lăsată de marinari chiar aici, unde te-a întâlnit pe tine. Cum tu erai un spirit prea nobil ca să execuți poruncile ei răutăcioase, te-a închis într-un copac, unde te-am găsit urlând. Dacă nu-ți mai aduci aminte, îți spun eu că asta e chinul de care te-am scăpat!

– Iartă-mă, stăpâne, se scuză Ariel, rușinat de nerecunoștința pe care i-o arătase lui Prospero. Îți voi asculta poruncile.

– Așa să faci, zise Prospero, iar eu am să te eliberez.

Apoi îi spuse ce ar trebui să facă în continuare, iar Ariel plecă spre locul în care îl lăsase pe Ferdinand. Văzându-l pe tânărul prinț că stă trist pe iarbă și privește în gol, spiridușul zise:

– O, tinere domn, o să te iau curând de aici. Trebuie să fii dus, cred, în fața domniței Miranda, ca să te vadă. Hai, urmează-mă.

Și începu apoi să-i cânte:

„Al tău părinte zace în adânc de mare
Și oasele i se preschimbă în mărgean,
Ochii-i devin perle nemuritoare
Și i s-a șters tot chipul pământean,
Iar apa îl transformă iute
Într-un străin tot mai ciudat,

Nimfele vin să îl sărute,
De moarte clopotele-i bat.”

Aceste vești neașteptate despre tatăl său îl făcură pe prinț să se dezmeticească repede din starea proastă în care se afla și să se ia după sunetul vocii lui Ariel, până ce ajunse la Prospero și la Miranda, care stăteau la umbră unui copac mare. Miranda nu văzuse până atunci vreun alt bărbat, în afara tatălui său, așa că rămase mută de uimire.

– La ce te uiți, fata mea? o întrebă Prospero.

– Vai, tată, cred că am văzut un duh, răspunse Miranda nedumerită. Doamne, cum arată! Este o făptură foarte frumoasă! Să fie oare un spirit?

– Nu, draga mea, o lămuri Prospero. Mănâncă, doarme și are simțuri la fel ca și noi. Acest tânăr pe care-l vezi era pe corabie. Arată puțin ciudat din cauza tristeții care îl macină, însă, altfel, ai putea spune că este foarte chipeș. Tocmai și-a pierdut prietenii și acum hoinărește în căutarea lor.

Miranda, care credea că toți bărbații au chipuri dure și bărbi cărunte ca a tatălui ei, rămase încântată de înfățișarea acestui frumos prinț. Văzând o domnișoară așa drăguță în acest loc pustiu, și auzind sunete atât de ciudate, Ferdinand, care credea că ajunsese pe o insulă fermecată și aștepta să i se întâmple tot felul de minuni, i se adresă Mirandei ca și cum ar fi fost zeița locului sau vreo altă divinitate.

Ea îi răspunse cu sfială că nu era o zeiță, ci o fată oarecare, și avea de gând să-i povestească despre ea, însă Prospero o întrerupse. Bătrânul era mulțumit să vadă că tinerii se plac și, dându-și seama că se îndrăgosteau unul de celălalt la prima vedere, se hotărî să pună la încercare tăria de caracter a lui Ferdinand, făcându-l să întâmpine câteva greutăți. Astfel, i se adresă prințului pe un ton sever, acuzându-l că a venit să-l spioneze și să încerce să-i fure insula.

– Urmează-mă, îi spuse. Te voi lega de mâini și de picioare. Va trebui să bei apă de mare și să mănânci scoici, rădăcini uscate și coji de ghindă.

– Nu, ripostă Ferdinand. N-o să accept o astfel de umilință decât din partea unui dușman mai destoinic.

Zicând acestea, scoase sabia, însă Prospero, unduind bagheta magică, îl încremeni pe loc. Miranda se agăță de tatăl ei, spunând:

– De ce ești așa de nepoliticos? Ai milă de el, tată, căci sunt sigură că e un om de ispravă. Deși este cel de-al doilea bărbat pe care l-am văzut în viața mea, sunt convinsă că este vrednic de încredere.

– Taci! o mustră Prospero. Dacă mai scoți vreun cuvânt, o să te dojenesc aspru! De când ai început să iei apărarea ticăloșilor? Crezi că este vrednic fiindcă nu ai văzut alți bărbați în afară de el și de Caliban. Dar îți spun eu, prostuțo, că mulți alți bărbați îl întrec în vrednicie, așa cum și el îl întrece pe Caliban, zise Prospero, vrând să pună la încercare credința fiicei lui.

– Mă mulțumesc cu puțin și nu îmi doresc să văd un bărbat mai vrednic, zise Miranda.

– Vino, tinere, îl îndemnă Prospero pe prinț. Nu ai încotro și trebuie să mi te supui.

– Într-adevăr nu am de ales, răspunse Ferdinand, care nu știa că toată puterea de a opune rezistență îi fusese luată prin vrajă, și rămase uimit că acceptase atât de ușor să-l urmeze pe Prospero.

Se uită înapoi la Miranda atât cât a mai putut-o vedea, iar când intră în peșteră, în urma lui Prospero, își zise:

– Mă simt fără nicio vlagă, de parcă aș trăi într-un vis. Amenințările acestui om și slăbiciunea pe care o simt mi-ar părea, însă, ușoare dacă din închisoare aș putea-o vedea măcar o dată pe zi pe această fată frumoasă.

Prospero nu îl ținu multă vreme prizonier pe Ferdinand, ci îl eliberă curând, cu condiția să facă o treabă foarte grea, despre care o informă și pe fiica lui. Apoi, pretinzând că se retrage să studieze, îi lăsă singuri și îi urmări din umbră.

Ferdinand avea de strâns câțiva bușteni grei și, cum fiii de regi nu sunt obișnuiți prea cu munca, această treabă îl istovi numaidecât, așa că Miranda îl găsi mort de oboseală.

– Vai, zise ea, de ce te spetești atâta? Tatăl meu este la studiu pentru trei ore. Te rog, odihnește-te!

– O, draga mea, zise Ferdinand, nu îndrăznesc să-mi iau niciun răgaz, căci trebuie să-mi îndeplinesc sarcina cât mai repede.

– Hai, aşază-te, iar eu o să car buştenii în locul tău, se oferi Miranda. Ferdinand, însă, nu acceptă nici în ruptul capului, iar Miranda, în loc să-l ajute, mai rău îl încurca, fiindcă îl tot ținea de vorbă și nu-l lăsa să-și isprăvească treaba.

Prospero, care îi dăduse această sarcină lui Ferdinand doar ca să-i pună la încercare iubirea, nu era la studiu, așa cum credea fiica sa, ci, fără ca ei să-l poată vedea, îi urmărea și asculta tot ce spun.

Ferdinand o întrebă cum o cheamă, iar fata îi răspunse, dar preciză că tatăl ei nu i-ar fi dat voie să-și spună numele.

Prospero zâmbi îngăduitor la această primă dovadă de neascultare din partea fiicei sale. Cum, prin magie, o făcuse să se îndrăgostească de acest tânăr, nu se putea supăra că ea, arătându-și iubirea, uitase de poruncile lui. Apoi, ascultă mulțumit un lung discurs al lui Ferdinand, în care acesta declara că o va iubi mai presus de toate femeile pe care le va vedea vreodată.

Ca răspuns la toate laudele aduse frumuseții ei, care, spunea el, întrecea farmecele tuturor femeilor din lume, Miranda răspunse:

– Nu-mi amintesc de chipul niciunei femei și nici nu am văzut alți bărbați în afară de tine, bunul meu prieten, și de iubitul meu tată. Nu știu cum arată oamenii de departe, dar, crede-mă, nu îmi doresc un alt tovarăș în afară de tine, iar imaginația mea nu poate plăsmui niciun alt chip care să-mi placă mai mult decât al tău. Mi-e teamă să-ți vorbesc deschis, pentru că aş încălca astfel poruncile tatălui meu.

Auzind acestea, Prospero zâmbi din nou și își spuse în sinea lui:

– Treaba merge așa cum mi-am dorit, iar fiica mea va fi regina Neapolelui.

Într-un alt discurs lung, așa cum obișnuiesc să țină prinții, deprinși cu arta curteniei, Ferdinand îi spuse inocentei Miranda că era moștenitor la tronul Neapolelui și că ar vrea ca ea să-i devină regină.

– Vai, cât sunt de prostuță! Îmi vine să plâng de fericire! Îți mărturisesc că îmi doresc din toată inima să-ți fiu soție! zise Miranda.

Făcându-și brusc apariția înaintea lor, Prospero îl întrerupse pe Ferdinand tocmai când acesta voia să-i mulțumească iubitei lui pentru felul simplu și sincer în care îi acceptase cererea în căsătorie.

– Nu-ți fie teamă de nimic, copilă, zise bătrânul. Am auzit totul și sunt de acord cu ce ai spus. Ferdinand, ca să-mi îndrept greșeala că m-am purtat atât de aspru cu tine, o să ți-o dau de soție pe fiica mea. Caznele la care te-am supus erau niște încercări pentru a-ți dovedi iubirea, iar tu le-ai trecut foarte bine. Așadar, ca răsplată pentru destoinicia ta, ia-o pe fiica mea și nu zâmbi când spun că este mai presus de orice laudă.

Apoi, spunându-le că are treabă și trebuie să plece în altă parte, îi îndemnă să se așeze și să stea de vorbă până când se va întoarce el, iar Miranda se arată foarte mulțumită de porunca sa.

După ce se despărți de cei doi îndrăgostiți, Prospero îl chemă la el pe Ariel, care veni numaidecât, nerăbdător să-i povestească ce făcuse cu Antonio și cu regele Neapolelui. Spiridușul îi spuse că aceștia aproape înnebuniseră de frică, din cauza ciudățeniilor pe care îi făcuse să le audă și să le vadă. Când obosiseră de atâta umblat și erau lihnii de foame, le oferise privesheta unui ospăț delicios, însă când să înceapă să mănânce, apăruse în fața lor sub forma unei harpii, un monstru lacom cu aripi, care le furase toate bunătățile. Apoi, spre marea lor uimire, pretinsa harpie le-a vorbit, reamintindu-le de cruzimea cu care l-au alungat pe Prospero din regatul său și l-au lăsat pe el și pe fiica lui să piară în mare și lămurindu-i că numai din cauză că au fost atât de răi se abat atâtea primejdii și suferințe asupra lor.

Regele Neapolelui și Antonio, fratele cel prefăcut, se căiau pentru nedreptatea pe care i-au făcut-o lui Prospero, iar Ariel îi mărturisi stăpânului său că îi era milă de ei și că era sigur că într-a-devăr își regretau faptele.

– Atunci adu-i aici, îi porunci Prospero. Dacă ție, care nu ești decât un spiriduș, ți-e milă de suferința lor, mie, care sunt om ca și ei, cum să nu-mi fie? Adu-i repede, drăguțul meu Ariel.

Ariel se întoarse numaidecât cu regele, Antonio și bătrânul Gonzalo, care îl urmau orbește, minunându-se de muzica sălbatică pe care acesta o cânta ca să-i aducă în prezența stăpânului său. Gonzalo era cel care îi dăduse lui Prospero cărți și merinde, atunci când fratele său cel răutăcois îl lăsase se piară pe mare.

Suferința și spaima le amorțiseră simțurile într-atât încât nici nu-l recunoscuseră pe Prospero. Vrăjitorul se arătă mai întâi bătrânului Gonzalo, numindu-l salvatorul vieții lui, iar apoi veni rândul fratelui său și al regelui să afle că-l aveau înaintea ochilor pe surghiunitul Prospero.

Antonio, cu lacrimi în ochi și vorbe pline de căință, îl imploră pe fratele lui să-l ierte, iar regele îi spuse că regretă sincer că l-a ajutat pe Antonio să-și nedreptățească fratele. Prospero îi iertă, iar, în urma promisiunii lor de a-i reda regatul, îi spuse regelui Neapolelui:

– Am și eu un dar pentru tine.

Apoi, deschizând o ușă, i-l arătă pe fiul său jucând șah cu Miranda. Nici nu putea exista o bucurie mai mare pentru tată și pentru fiu decât această întâlnire neașteptată, pentru că fiecare dintre ei credea că celălalt fusese înghițit de furtună.

– O, ce lucru nemaipomenit, ce fapte nobile mi-e dat să văd! se minună Miranda. Fără îndoială că lumea este minunată dacă este locuită de astfel de oameni.

Regele Neapolelui se arătă cel puțin la fel de uimit ca și fiul său de frumusețea și manierele impecabile ale tinerei Miranda.

– Cine este domnița? întrebă el. Pare a fi zeița care ne-a protejat și ne-a adus împreună.

– Nu, răspuse Ferdinand, zâmbind la gândul că tatăl său făcuse aceeași greșală ca și el atunci când a văzut-o pe Miranda pentru întâia oară. Este doar o muritoare, însă, datorită Provi-denței nemuritoare, este a mea. Am cerut-o în căsătorie, tată, deși nu aveam consimțământul tău și nici măcar nu credeam că mai trăiești. Este fiica lui Prospero, faimosul duce al Milanului, de al

cărui renume am auzit atâtea, dar pe care nu l-am văzut până acum. Mulțumită lui, m-am născut a doua oară și, prin faptul că mi-a dăruit-o pe această minunată domniță, mi-a devenit un al doilea tată.

– Atunci și eu sunt tatăl ei, zise regele. Vai, ce ciudat mi se pare că trebuie să-i cer iertare propriei mele copile!

– Gata, haideti să nu ne mai amintim de necazurile din trecut, dat fiind că au un final așa fericit, zise Prospero, îmbrățișându-și fratele și spunându-i că-l iartă. Apoi, mulțumi atotputernicei Pronii cerești, care făcuse ca el să fie alungat din bietul regat al Milanului, numai pentru ca fiica sa, care se întâlnise pe această insulă cu prințul Ferdinand și se îndrăgostise de el, să poată moșteni coroana Neapolelui.

Aceste vorbe blânde, pe care Prospero le spunea numai pentru a-l face pe fratele său să se simtă bine, îl umplură de rușine și de remușcări pe Antonio, care începu să plângă și nu mai putu să spună nimic. Bunul Gonzalo începu și el să plângă, văzând această împăcare fericită și se rugă pentru binecuvântarea tinerei perechi.

Prospero le spuse apoi că vasul lor era în siguranță în port, cu toți marinarii la bord, și că el și fiica lui îi vor însoți acasă în dimineața următoare.

Între timp, adăugă el, bucurați-vă de ospitalitatea pe care v-o pot oferi în biata mea peșteră. În seara aceasta, vă voi spune povestea vieții mele începând din momentul în care am ajuns pe această insulă pustie.

Apoi, îl chemă pe Caliban și îi porunci să pregătească ceva de mâncare și să facă ordine în peșteră. Ceilalți rămaseră uimiți de forța ciudată și de înfățișarea sălbatică a acestui monstru dizgrațios, care, din câte spunea Prospero, era singurul servitor pe care-l avea.

Înainte să părăsească insula, Prospero îl eliberă pe Ariel, spre marea bucurie a micuțului spiriduș vioi, care, deși fusese un servitor credincios stăpânului său, își dorea dintotdeauna să se poată bucura de libertate, să zboare nestingerit prin văzduh, ca o pasăre sălbatică, pe sub pomii verzi, printre flori și fructe cu miros dulceag.